

Det er lidt underligt, sådan som vi har indrettet vores samfund. På nogle områder beskytter vi børnene, som det bl.a. sker i børnehaver og vuggestuer. Vi er utrolig bange for, at børnene falder ned fra træerne, vi er bange for, at de bliver kørt over af biler, og vi passer fantastisk meget på dem. Men i det øjeblik vi placerer dem foran fjernsynet, bliver børnene overhældt med alle mulige former for billeder, uden at de nødvendigvis har voksne at tale billederne igennem med.

Det er en meget kaotisk situation, børnene er i. På nogle punkter beskyttes de fantastisk meget, og på andre punkter beskytter vi dem slet ikke. Her tror jeg faktisk, at der er nogle steder, hvor vi godt kunne lade børnene være lidt mere på deres egne betingelser, give dem nogle frirum, og så er der til gengæld andre steder, hvor jeg tror, der er brug for meget mere beskyttelse end den, vi yder for øjeblikket.

Børn er ikke bare børn. De er små mennesker, der har forskellig alder, social baggrund og livssammenhæng, og derfor har de også forskellige interesser og vidt forskellige måder at opleve kultur på. Den kulturelle baggrund for et barn i Danmark er ikke længere en given ting. Vi er blevet beriget af en kulturel mangfoldighed, vi er blevet et flerkulturelt samfund.

Social baggrund er en vigtig faktor bag enhver kulturdeltagelse for både den stærke og den svage gruppe, som også hr. Frank Aaen var inde på. Undersøgelser peger i retning af, at vi skal regne med omkring 10-15 pct. af børn og unge-gruppen som socialt og kulturelt marginaliserede. De er ikke deltagere i det store, almindelige kulturudbud, og de er ikke motive-rede til at indgå i de ofte velmente, men ikke desto mindre kortsigtede kulturprojekter af mere utraditionel art.

Derfor er der heller ingen tvivl om, at hvis en kulturpolitik skal nå ud til denne socialt og kulturelt svage del af børnene, skal der på flere måder tages utraditionelle fremgangsmåder i brug. Børn med en anden kulturel baggrund ser måske verden i et andet lys, men det er gennem kulturpolitikken, vi har mulighed for at opbygge fællesskaber mellem børn med forskellig kulturel eller etnisk baggrund. Den frivillige sektors aktiviteter appellerer til interesser og følelser, og det er et vigtigt sted at mødes, hvis vi vil lære hinanden at kende.

Samlet set skal kulturpolitikken over for børn være tilstrækkelig rummelig til at kunne omfatte mange forskellige kulturpolitiske strategier,

der er afstemte i forhold til målgruppens alder, køn, modenhed og interesser. Men der skal også være en bevidst og seriøs intention om at nå den del af børnene, der ikke står forrest i rækken af forventningsfulde modtagere, når kulturtilbudene meldes ud.

Børn lever et helt liv, mens politik skabes og forvaltes i adskilte sektorer, og en kulturpolitik med barnet i centrum må bygge bro mellem de forskellige sektorer. Der er oplagte muligheder for et samarbejde mellem Kulturministeriets institutioner og de institutioner, hvor børn i stor udstrækning lever deres liv: hos dagplejere og i børnehaver, skoler, skolefritidsordninger og foreninger. På centralt niveau betyder det, at samarbejdet mellem Kulturministeriet, Socialministeriet, Undervisningsministeriet og Kommunernes Landsforening må styrkes, og på lokalt plan må samarbejdet mellem de institutioner, der forvalter forholdet mellem henholdsvis de kulturelle, de sociale og de uddannelsesmæssige sider af børns liv, intensiveres.

Et sådant samarbejde sikrer, at også de svagere stillede børn får kulturelle udfoldelsesmuligheder, idet de kulturelle tilbud i fritiden først og fremmest opsøges af den stærkeste halvdel af børnene. Etableringen af et fælles sprog, fælles referencer og værdier, som kan modvirke rodløshed og identitetsforvirring blandt børn, er dybest set forankret i muligheden for at mødes, tale og handle sammen. Kulturpolitikken kan skabe rammerne om sådanne møder, samtalemuligheder og handlefællesskaber.

Fru Ester Larsen spurgte på et tidspunkt, hvilke værdier jeg mente vi var fælles om, og jeg kan godt give en længere redegørelse for, hvilke værdier jeg synes vi er fælles om i det danske samfund. Men nøgleordene er selvfølgelig tolerance, det er frisindet, det er det anti-autoritære, det er vores særlige tilgang til demokratiet, det er vores særlige forhold til mindretalsbeskyttelse.

Jeg kan også referere til folkeskolelovens formålsparagraf, stk. 2, hvor der står:

»Folkeskolen skal gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og bidrage til deres forståelse for andre kulturer og for menneskets samspil med naturen. Skolen forbereder eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati.«